

رونق شرکت‌های داروسازی جهان در پساتحریم

رویترز در گزارشی از رقابت شرکت‌های داروسازی جهان برای ورود به بازار ایران می‌نویسد: «ایران بازار احتمالی پرسودی با جمعیت مصرف‌کننده حدود ۸۰ میلیون نفری است که برای داروسازان و بسیاری از صنایع دیگر بکر است.» شرکت داروسازی نوو نوردیسک دانمارک، مهم‌ترین عرضه‌کننده داروی انسولین در جهان، انتظار دارد اکنون که تحریم‌ها علیه ایران برداشته شده، به لطف حضور مداوم، موفقیتی بیش از رقبایش در بازار ایران کسب کند. واردات دارو از تحریم‌های هسته‌ای علیه ایران معاف بود، اما به دلیل محدودیت‌های اعمال شده در زمینه ترانکش‌های مالی و محدودیت صادرات فن آوری به ایران در طول دوره تحریم‌ها، واردات دارو نیز با مشکلات متعددی مواجه بود.

یکشنبه ● ۴ بهمن ۱۳۹۴ ● شماره چهل

ا ت ی چ ه ن و

جهان‌آرد در چیه اقتصاد

دورنمای یک اقتصاد جذاب

جهان و درک ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در ایران

ایران انتظار دارد در ماه‌های آینده به ۳۰ میلیارد دلار از دارایی‌های مسدودشده خود دسترسی پیدا کند و ۲۰ تا ۳۰ درصد در فعالیت‌های تجاری بین‌المللی صرفه‌جویی کند که رقمی معادل با ۲۰ میلیارد دلار خواهد بود

● مترجم: آزاده افتخاری ●

● منبع: اکونومیست ●

رشد اقتصادی ۸ درصدی، جذب ۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی، رشد ۶ درصدی تولید ناخالص داخلی و تبدیل شدن به یکی از بزرگ‌ترین اقتصادهای جهان در دهه پیش رو، چشم‌اندازی است که مقامات تهران از ایران پس از اجرای توافق هسته‌ای ارائه می‌دهند. اما این تصویر تا چه اندازه دست‌یافتنی است؟ ایران، با موقعیت ژئوپولیتیکی ممتاز خود، بزرگ‌ترین اقتصاد خاورمیانه پس از عربستان سعودی و پرجمعیت‌ترین کشور منطقه پس از مصر به شمار می‌رود که منابع عظیمی از نفت و گاز را در خود جای داده است. این ویژگی‌ها می‌تواند برای هر سرمایه‌گذاری جذاب باشد. اما آیا ظرفیت‌های اقتصادی ایران آن گونه که باید در جامعه بین‌المللی درک می‌شود؟

مقامات اقتصادی دولت حسن روحانی به همراه محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه، هفته گذشته را در سوئیس سپری کردند تا مشخصات معتبر بین‌المللی را که برای شرکت در مجمع جهانی اقتصاد در داووس گرد هم آمده بودند، برای ورود شرکت‌ها و موسسه‌هایشان به ایران ترغیب کنند. اکنون که تحریم‌ها برچیده شده‌اند، فرصت‌های سرمایه‌گذاری در اقتصاد بکر ایران بیش از هر زمان دیگری خودنمایی می‌کند اما برخی تحلیل‌گران معتقدند برخی قوانین داخلی ایران و برجا ماندن بخشی از تحریم‌های غیرهسته‌ای در کنار ریسک‌های سرمایه‌گذاری در ایران موجب می‌شود شرکت‌های بزرگ بین‌المللی دست‌کم در آینده نزدیک به دنبال سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در ایران نباشند. نشریه اکونومیست در گزارشی در این زمینه می‌نویسد: «شانزدهم ژانویه، زمانی که فشار تحریم‌های هسته‌ای از دوش ایران برداشته شد، جشن و پایکوبی در خیابان‌های تهران به راه نیفتاد. اما هفته‌های آینده – و سرعت

واکنش اقتصاد ایران به لغو تحریم‌ها – نقشی تعیین‌کننده در سمت‌وسوی اقتصاد ایران برای سال‌های آینده ایفا می‌کند. رئیس‌جمهور ایران معتقد است رشد اقتصادی به سرمایه‌گذاری خارجی و اقتصاد آزاد نیاز دارد و رئیس‌جمهور باید بتواند منتقدان خود را قانع کند که لازم‌ه رشد، اقتصاد کمتر دولتی و خصوصی‌تر است.» اما مقابله با پیامدهای به‌جامانده از دوران تحریم آسان نیست. معماری نظام تحریم‌ها سال‌ها به طول انجامید و اکنون برچیدن این سیستم به زمان نیاز دارد. همچنین موسسه‌های مالی و بانک‌های بین‌المللی، که یک‌بار طعم جریمه‌های سنگین به دلیل نقض قوانین مربوط به تحریم ایران را چشیده‌اند، نمی‌خواهند این تجربه دوباره تکرار شود. از سوی دیگر بخش عمده‌ای از مشکلات اقتصادی ایران ربطی به تحریم‌ها ندارد و برای مقابله با آن‌ها باید اصلاحات ساختاری انجام داد.

■ واکنش خفیف بازارهای مالی

شاید به همین دلیل است که واکنش بازارهای مالی ایران به خبر اجرای توافق بسیار محتاطانه و به دور از هیجان بود. پس از اعلام این خبر، ریال و بازار بورس آنگونه که انتظار می‌رفت تقویت نشدند. از سوی دیگر در مقایسه با بار سنگین تحریم‌ها که از دوش ایران برداشته شد، واکنش بازارهای مالی بسیار خفیف بوده است.

لوب لاگ در این زمینه می‌نویسد: «از آنجایی که در کوتاه‌مدت

ژانویه دید

66

جذاب‌ترین صنایع صنعت مواد غذایی و آشامیدنی، دارو و کالاهای مصرفی هستند. بسیاری از ایرانیان برندهای اروپایی را می‌شناسند و می‌خواهند به جای کالاهای چینی، از محصولات اروپایی استفاده کنند. از سوی دیگر سرمایه‌گذاران خارجی گزینه افتتاح هتل‌های زنجیره‌ای در ایران را نیز پیش رو دارند. در دهه‌های گذشته صنعت هتلداری در ایران روبه‌ضعف رفته و هیچ هتل بین‌المللی در ایران شعبه نداشته است.

کتیو | ۰۵

آمریکایی از بحران اقتصادی سال ۲۰۰۸ خارج شده بودند. مشکل اینجاست که برخی موسسه‌های مالی ایران از نظر قوانین و سطح شفافیت در سطح خوبی قرار ندارند. ابزارهایی که برای خروج از بحران به کمک بانک‌های آمریکایی و اروپایی آمد، اصولاً در ایران به کار گرفته نمی‌شوند.

■ فوری‌ترین منافع که به ایران می‌رسد

با این حال فوری‌ترین منفعتی که به ایران می‌رسد، رفع توقیف دست‌کم ۳۲ میلیارد دلار دارایی‌های بلوکه‌شده خارجی است. مقامات آمریکایی این رقم را حدود ۵۵ میلیارد دلار اعلام کرده‌اند و برخی نیز رقم‌های بالاتری اعلام می‌کنند. اما به نظر نمی‌رسد رقم اموال خارجی آزادشده ایران کمتر از ۳۰ میلیارد دلار باشد. تهران قصد دارد بخش عمده‌ای از این منابع مالی را در پروژه‌های زیرساختی نظیر راه‌آهن، فرودگاه و هواپیما هزینه کند. به گفته مقامات هوانوردی ایران، به‌زودی قرارداد خرید ۱۱۴ فروند هواپیمای ایرباس نهایی می‌شود و ایران در ۵ سال آینده به ۴۰۰ فروند هواپیمای جدید نیاز خواهد داشت. مقامات تهران می‌گویند بخش دیگری از این منابع مالی نیز برای کمک به بانک‌ها در نظر گرفته شده که در نتیجه سیاست‌های دوران احمدی‌نژاد در شرایط ناپایمانی به سر می‌برند. یک‌پنجم وام‌های اعطاشده به بانک‌ها بازنگشته‌اند و بانک‌ها به کمبود سرمایه دچارند. یکی دیگر از سریع‌ترین منافع که از لغو تحریم‌ها به دست می‌آید، بازبرقراری ارتباط بانک‌های ایران با سوئیت است. این امر تأثیر زیادی بر کاهش هزینه واردات دارد، زیرا در سال‌های گذشته تجار ایرانی ناگزیر به استفاده از نامه‌های اعتباری بودند که هزینه‌ها را افزایش می‌داد. آن‌ها باید پیش از دریافت محموله، همه هزینه را پرداخت می‌کردند. صندوق بین‌المللی پول می‌گوید: «از میان برداشته شدن این محدودیت به رشد اقتصادی کمک می‌کند و صنایع می‌توانند در مدتی کوتاه چند ماه از منافع آن بهره‌مند شوند.»

■ اقتصاد متنوع

جذاب‌ترین صنایع صنعت مواد غذایی و آشامیدنی، دارو و کالاهای مصرفی هستند. بسیاری از ایرانیان برندهای اروپایی را می‌شناسند و می‌خواهند به جای کالاهای چینی، از محصولات اروپایی استفاده کنند. از سوی دیگر سرمایه‌گذاران خارجی گزینه افتتاح هتل‌های زنجیره‌ای در ایران را نیز پیش رو دارند. در دهه‌های گذشته صنعت هتلداری در ایران روبه‌ضعف رفته و هیچ هتل بین‌المللی در ایران شعبه نداشته است.

اما بزرگ‌ترین جایزه برای سرمایه‌گذاران خارجی در ایران بخش خودروسازی است. صنعت خودروسازی صدها هزار کارگر دارد و درآمد آن نیز زیاد است. انتظار می‌رود تولید خودرو در ایران تا پایان سال جاری میلادی به ۱/۶ میلیون دستگاه برسد که با دوران قبل از اعمال تحریم‌های اروپا و آمریکا در سال ۲۰۱۱، برابری می‌کند. رنو و پژو نیز که سابقه‌ای طولانی در ایران دارند، هم‌اکنون به ایران بازگشته‌اند. اولویت دولت نیز احتمالاً افزایش تولید نفت به میزان ۵۰۰ هزار بشکه در روز است، که ۱۷ درصد تولید ناخالص داخلی و ۳۰ درصد درآمد دولت در سال ۲۰۱۴ را تأمین کرده است. مقامات امیدوارند به‌زودی سطح تولید به دوران پیش از اعمال تحریم‌های نفتی بازگردد. اما از آنجایی که بهای جهانی نفت به‌شدت کاهش یافته، درآمد نفتی نمی‌تواند مانند گذشته چشمگیر باشد و تهران برای جذب شرکت‌های معتبر بین‌المللی و تشویق آن‌ها به سرمایه‌گذاری با مشکل مواجه است. البته اقتصاد ایران در مقایسه با دیگر اقتصادهای منطقه مانند عربستان سعودی متنوع‌تر است. گزارش‌ها حاکی از آن است که حتی در صورتی که قیمت نفت در سطح کنونی باقی بماند، احتمال رشد ۵ تا ۸ درصدی تولید ناخالص داخلی ایران وجود دارد. اکونومیست در بخش پایانی گزارش خود می‌نویسد: «جدا از لغو تحریم‌ها، کابینه دولت یازدهم لزوم پرداختن به مشکلات اقتصادی ناشی از برخی سوءمدیریت‌های دوران گذشته را درک کرده است. شاخص سهولت سرمایه‌گذاری و تجارت با ایران و همچنین فساد اقتصادی نگران‌کننده است و بازارهای سرمایه به پیشرفت نیاز دارند. کارخانه‌ها باید به منابع مالی دسترسی داشته باشند. از سوی دیگر نرخ بیکاری و بازده نیروی کار گری نیز مطلوب نیست و باید هرچه سریع‌تر برای حل این مشکلات اقدام کرد.»

● در چیه ●

● منبع: فاینانشال تایمز ●

سیستم بانکی ایران تاریخ گذشته است

به دنبال لغو بخش عمده‌ای از تحریم‌ها، شرکت‌ها در سراسر جهان برای کشف فرصت‌ها در ایران صف کشیده‌اند و تهران نیز به جذب آن‌ها علاقه‌مند است، اما هر چه تجار و سیاستمداران آماده‌اند، بانک‌های ایران آماده به نظر نمی‌رسند.

بانک‌های ایران مانند اقتصاد آن تحریم بودند و در مورد اینکه در دهه گذشته در سیستم مالی و بانکداری بین‌المللی چه گذشته، ایده‌ای ندارند. اقتصاد ایران به‌شدت به ریفاینانس نیاز دارد. تحریم‌ها و سیاست‌های اقتصادی محمود احمدی‌نژاد موجب رشد منفی اقتصاد ایران و افزایش نرخ بیکاری به ۲۵ درصد شد. با وجود تلاش دولت حسن روحانی برای حل این مشکلات، جذب سرمایه‌های خارجی برای بازگرداندن رونق به اقتصاد ایران امری حیاتی به شمار می‌رود. اما تحلیلگران می‌گویند بخش بانکداری – منبع اصلی تأمین مالی – با توجه به ضعف بازارهای سرمایه – عمده‌ترین دشواری پیش روی احیای اقتصادی ایران است. بانک‌های ایران که حتی نوع خصوصی آن‌ها نیز به نوعی با دولت ارتباط دارد، مدت‌ها به معضل کمبود سرمایه و مکانیسم‌های قانون‌گذاری و نظارتی نامناسب دچار بوده‌اند. سیاست‌های دوران احمدی‌نژاد نیز به ضعیف‌تر شدن بانک‌ها کمک کرد. او بانک‌ها را ناگزیر به ارائه وام‌های ارزان‌قیمت به تجارت‌های کوچک و قشر فقیر می‌کرد و اکنون بازپرداخت نشدن این وام‌ها خود به مشکلی بزرگ برای اقتصاد ایران تبدیل شده است. زمانی که نظام تحریم‌ها برقرار بود، کاستی‌های سیستم بانکداری دیده نمی‌شد. اما اکنون که تهران به دنبال جذب سرمایه‌های خارجی و مشارکت‌های تجاری است، کمبودهای سیستم بانکی نیز خودنمایی می‌کنند. ناظران بین‌المللی در مورد شرایطی که بانک‌های ایران در آن قرار دارند و خوش‌بینی بیش از اندازه در مورد توانایی آن‌ها برای کمک به رشد اقتصادی هشدار می‌دهند. ولی‌الله سیف، رئیس بانک مرکزی ایران، نیز این نکته را تأیید می‌کند که به دلیل تحریم‌ها، بانک‌های ایران به‌روز نیستند و برای بازیابی سلامت خود به دو اقدام مهم نیاز دارند. نخست، بانک‌ها باید به طور کامل با بانک‌های خارجی را از سر بگیرند و دوم، قوانین بانکداری باید مطابق با استانداردهای بین‌المللی به‌روزرسانی شوند. تیم فاکس، تحلیلگر اقتصادی، می‌گوید: «آمار حاکی از آن است که ۱۴ درصد از وام‌هایی که بانک‌ها اعطا کرده‌اند بازپرداخت نشده است، اما به نظر من این درصد بسیار بیشتر است.» به گفته او دلیل این مشکل عقب‌ماندگی استانداردهای حسابرسی بانک‌های ایران در مقایسه با رقبای غربی است. فاکس می‌افزاید: «سیستم حسابرسی بانک‌های ایرانی هنوز بر مبنای سازوکار ابتدایی است اما بانک‌های آمریکایی و اروپایی استانداردهای نسل سوم را در نظام حسابرسی خود به کار می‌گیرند.» کارشناسان اقتصادی بر این عقیده‌اند که قوانین ضدپول‌شویی، راهبرد شرکتی، مدیریت ریسک، بازارهای سرمایه و قوانین ورشکستگی ازجمله زمینه‌هایی است که قوانین ایران برای بانک‌های خارجی مشکل ایجاد می‌کند. در مقابل اقتصاددانان ایرانی می‌گویند دولت باید به جای تکیه بر بانک‌ها برای تأمین سرمایه – که نرخ بهره وام آن‌ها به ۳۵ درصد می‌رسد – بازارهای اوراق قرضه و صکوک را تقویت کند. برخی نیز انتشار اوراق قرضه یوروبی را پیشنهاد می‌کنند. اما گروهی دیگر از تحلیلگران اقتصادی بر اجرای اصلاحات گسترده و ارتقای رتبه‌بندی اعتباری پیش از ورود دوباره به بازارهای اوراق قرضه جهانی تأکید دارند. از سوی دیگر سیستم نظارتی و شفاف‌سازی بانکداری ایران نیز باید تقویت شود. ریشه‌های اختلاس‌های میلیاردری در سیستم بانکی ایران قوانینی است که تاریخ مصرف آن‌ها تمام شده است. به بیان دیگر، بانک‌های ایرانی باید مطابق با استانداردهای بین‌المللی به‌روز شوند تا پیامدهای بحران بانکی در ایران به حداقل برسد.

● مطالب انتخاب‌شده از منابع خارجی، الزام‌یابان‌کننده دیدگاه‌های «آئی‌ف‌و» نیست

سررسید، تخصص ماست

طراح و تولیدکننده انواع سررسیدهای اختصاصی،

تقویم دیواری، تقویم رومیزی، دفتر تلفن اختصاصی

موسسه فرهنگی هنری آهنگ آتیه تلفن: ۸۸۵۱۷۰۹۱